

Natuurtoets

I.012521 GNIPA Nieuwe Pekela Veendam

Toetsing Wet Natuurbescherming en NNN tbv
uitvoeringsprojecten

projectnummer 420500
definitief revisie 00
8 mei 2018

Natuurtoets

I.012521 GNIPA Nieuwe Pekela Veendam

Toetsing Wet Natuurbescherming en NNN tbv uitvoeringsprojecten

projectnummer 420500
projectnr. GU I.012521
definitief revisie 00
8 mei 2018

Auteur

A.M. Posthumus

Opdrachtgever

N.V. Nederlandse Gasunie
Postbus 162
7400 AD Deventer

Antea Group is aangesloten bij het
Netwerk Groene Bureaus

De informatie in voorliggende rapportage is (deels) afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

datum vrijgave
8-5-18

beschrijving revisie 00
definitief

goedkeuring
R. Verhagen

vrijgave
A.J. Brandsma

Inhoudsopgave

Blz.

Advies		1
1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Projectvoornemen	4
1.2.1	Activiteit	4
1.3	Doel en onderzoeksvragen	5
1.4	Leeswijzer	5
2	Wettelijk kader Wet natuurbescherming	6
2.1	Algemeen	6
2.2	Soortbescherming	6
2.3	Gebiedsbescherming	7
2.3.1	Natura 2000	7
2.3.2	Natuurnetwerk Nederland	7
2.4	Procedure	8
3	Methodiek	9
3.1	Algemeen	9
3.2	Bureauonderzoek	9
3.3	Terreinbezoek	10
3.4	Effectbeoordeling en advies vervolgtraject	10
4	Resultaten	11
4.1	Gebiedsbeschrijving	11
4.2	Beschermde soorten	12
4.2.1	Resultaten bureauonderzoek	12
4.2.2	Resultaten terreinbezoek - ecologische bevindingen	13
4.2.3	Samenvatting beschermde soorten	16
4.3	Beschermde gebieden	17
5	Toetsing	19
5.1	Effectbepaling project	19
5.2	Toetsing effect op beschermde soorten	19
5.2.1	Vogels	19
5.2.2	Zoogdieren	20
5.2.3	Libellen	21
5.3	Effecten op beschermde gebieden	22
5.3.1	Effecten op Natura 2000-gebieden	22
5.3.2	Effecten op het Natuurnetwerk Nederland (NNN)	22
6	Bronnen	23

Bijlage 1 Wettelijk kader - Wet natuurbescherming

Advies

Gasunie is voornemens om 2 schema's aan te passen en 1 schema te verplaatsen. Het project kan worden uitgevoerd indien de werkzaamheden niet in strijd zijn met de Wet natuurbescherming en het beleid van het Natuurnetwerk Nederland. Daarom is inzicht gewenst in de aanwezigheid van beschermde soorten en beschermde gebieden binnen de invloedsfeer van het projectgebied en de effecten hierop. Dit wordt gedaan op basis van een Natuurtoets. In dit hoofdstuk is het advies gegeven dat voortkomt uit de conclusies van de uitgevoerde Natuurtoets. Tevens is aangegeven of volgens de Nederlandse wetgeving vervolgstappen aan de orde zijn.

Conclusies: Beschermde gebieden

In het projectgebied is geen NNN-gebied of Natura 2000-gebied aanwezig. Er komen ook geen beschermde gebieden (NNN of N2000-gebieden) voor binnen de invloedsfeer van het projectgebied. Er is zowel van indirecte als directe aantasting van de NNN en de Natura 2000-gebieden dan ook geen sprake. (Significant) negatieve effecten zijn uitgesloten. Er is daarom geen noodzaak voor vervolgstappen of een uitgebreidere toetsing.

Aanwezig binnen de invloedsfeer?	Nee
Effecten beschermde gebieden?	Nee
Vereiste vervolgstappen aan de orde?	Nee

Conclusies: Beschermde soorten

Uit de bureaustudie in combinatie met het terreinbezoek is gebleken dat (leefgebied van) de volgende in het kader van de Wet natuurbescherming beschermde soorten aanwezig zijn en/of mogelijk verwacht worden in het projectgebied:

- *Algemene broedvogels (alle modificaties zeer waarschijnlijk nestplaatsen);*
- *Vleermuizen (alle modificaties mogelijk foerageergebied);*
- *Steenmarter (alle modificaties mogelijk foerageergebied);*

In de onderstaande tabel is aangegeven welke gevolgen de aanwezigheid van (het leefgebied van) deze soorten heeft voor het voorliggende project. Aangegeven is of een nader onderzoek nodig is, of er sprake is van een overtreding van de Wet Natuurbescherming, of dit middels maatregelen voorkomen kan worden en of bij de uitvoering van het project een ontheffing nodig is. In Hoofdstuk 5 van deze Natuurtoets staat de onderbouwing voor de gegeven conclusies.

Soort (groep)	Vogels (algemene broedvogels)	Zoogdieren (diverse vleermuizen)	Zoogdieren (steenmarter)
Essentieel leefgebied in projectgebied?	Ja, nestgelegenheid bij alle modificaties	Ja, foerageergebied	Mogelijk, foerageergebied
Nader onderzoek nodig?	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Is er sprake van een overtreding?	Nee, mits soortspecifieke maatregelen genomen worden	Nee, mits soortspecifieke maatregelen genomen worden	Nee
Ontheffing noodzakelijk	Nee	Nee	Nee
Vervolgstappen	Werken buiten broedseizoen (circa maart – juli)	Eventueel toegepaste verlichting zodanig richten dat deze niet of nauwelijks uitstraalt naar de omgeving (met name bomen en watergangen)	Geen vervolgstappen

Zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is een zorgplicht opgenomen. In het tekstkader in Bijlage I staat het wetsartikel uitgeschreven. De zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. De initiatiefnemer/uitvoerder is verantwoordelijk voor een adequate naleving van de algemene zorgplicht tijdens de uitvoering van de werkzaamheden.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Gasunie heeft het voornemen om in/nabij Nieuwe Pekela en Veendam 3 schema's aan te passen/te vervangen.

Bij ruimtelijke ingrepen moet rekening worden gehouden met beschermde planten- en diersoorten en met beschermde gebieden. Er dient onderzocht te worden of de geplande ingrepen effect hebben op beschermde soorten of beschermde gebieden (Wet natuurbescherming en Natuurnetwerk Nederland). Ontwikkelingen mogen niet zonder meer plaatsvinden indien deze negatieve gevolgen hebben op beschermde natuurgebieden en/of flora en fauna. In dit kader is inzicht gewenst in de aanwezige natuurwaarden en de mogelijk daarmee samenhangende consequenties. Dit wordt gedaan op basis van een Natuurtoets. In deze rapportage zijn de resultaten van de Natuurtoets beschreven. In figuur 1.1 is de ligging van het projectgebied weergegeven.

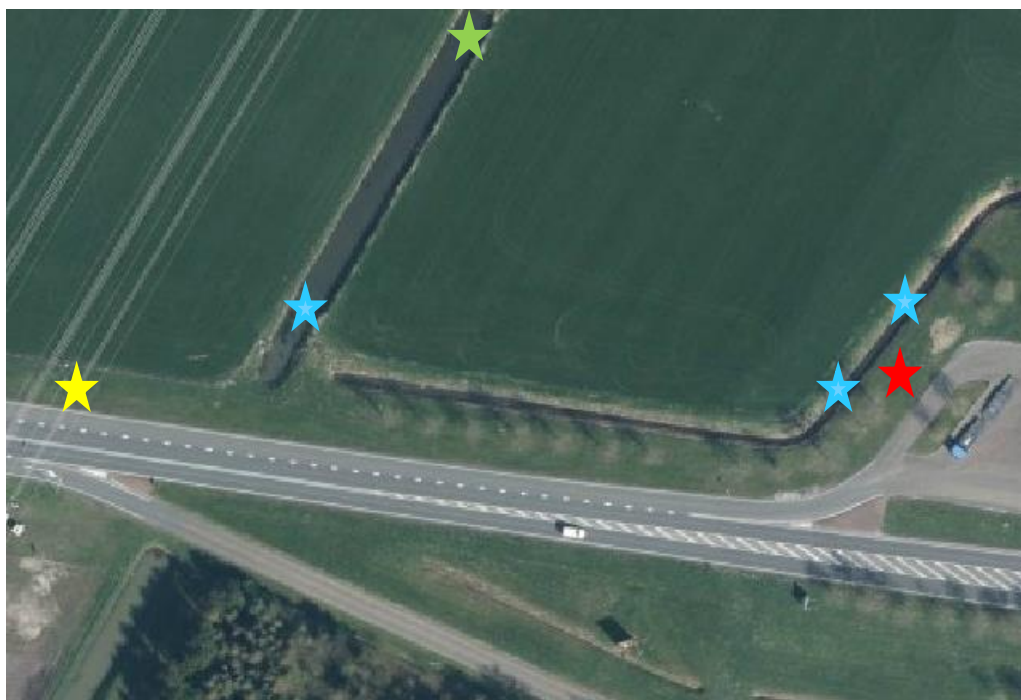
Figuur 1.1. Ligging van modificatie 1 (gele ster), modificatie 2 (rode ster) en modificatie 3 (blauwe ster).
Bron: Globespotter, 2017.

1.2 Projectvoornemen

1.2.1 Activiteit

Gasunie is voornemens om op 3 locaties werkzaamheden uit te voeren in het kader van het Gasunie Network Improvement Project (GNIP).

Het bestaande schema bij modificatie 1 zal worden verplaatst naar de berm bij het tankstation. Een deel van de huidige gastransportleiding zal worden verwijderd en worden vervangen door een nieuwe leiding waarbij watergangen op diverse plaatsen worden doorkruist (zie figuur 1.2). Ter hoogte van het nieuw te plaatsen schema worden mogelijk enkele bomen gekapt.

Figuur 1.2 Modificatie 1 waarbij locatie verwijderen schema (gele ster), locatie nieuw schema (rode ster), doorkruisen watergang nieuwe leiding (blauwe ster) en doorkruisen watergang te verwijderen leiding (groene ster) zijn aangegeven.

Bij modificatie 2 en 3 zal het bestaande schema worden vervangen op de reeds bestaande locatie van de schema's. Hiervoor zal een werkput worden gegraven.

Het is momenteel nog niet bekend wanneer de werkzaamheden worden uitgevoerd.

1.3 Doel en onderzoeksvragen

Het doel van voorliggende Natuurtoets is het opsporen van strijdigheden van de voorgenomen ingreep met de beschermde soorten en beschermde gebieden (Natura 2000-gebieden en het Natuurnetwerk Nederland) en het bepalen of de aanvraag van een ontheffing/vergunning noodzakelijk is. Om hiertoe te komen worden onder andere de volgende vragen beantwoord:

- Welke in het kader van de Wnb beschermde soorten (en/of vaste rust- en verblijfplaatsen) komen voor in het beïnvloedingsgebied van de voorgenomen ontwikkeling?
- Vinden er als gevolg van de ontwikkeling effecten plaats op deze soorten en worden daarbij verbodsbepalingen overtreden?
- Is het noodzakelijk om mitigerende maatregelen te nemen en welke zijn dit?
- Dient in het kader van de Wnb een ontheffing aangevraagd te worden?
- Komen in de beïnvloedingszone van het projectgebied beschermde natuurgebieden voor? Zo ja, welke zijn dit en wat zijn de gevolgen hierop?
- Dienen vervolgstappen in de vorm van een uitwerking- of een compensatieplan opgesteld te worden?

Op bovenstaande vragen wordt in hoofdstuk 4 en 5 een antwoord gegeven (zie ook de leeswijzer).

1.4 Leeswijzer

De Natuurtoets is als volgt opgebouwd:

- De Natuurtoets begint met de belangrijkste conclusies gedestilleerd uit de resultaten van voorliggende Natuurtoets;
- Hoofdstuk 1 geeft de aanleiding van de Natuurtoets en het projectvoornemen;
- Hoofdstuk 2 beschrijft beknopt het wettelijk kader;
- Hoofdstuk 3 geeft een toelichting op de methodiek van de Natuurtoets;
- Hoofdstuk 4 beschrijft het gebied en gaat in op de ecologische waarden en de beschermde soorten en gebieden in (de omgeving) van het projectgebied;
- Hoofdstuk 5 toetst de activiteiten aan de natuurwetgeving en het NNN.

2 Wettelijk kader Wet natuurbescherming

Dit hoofdstuk beschrijft het wettelijk kader van de soortenbescherming ([paragraaf 2.2](#)) en de gebiedsbescherming ([paragraaf 2.3](#)) relevant voor voorliggende Natuurtoets. In [paragraaf 2.4](#) wordt de vervolprocedure aangegeven bij een overtreding van verbodsbepalingen.

2.1 Algemeen

De Wet natuurbescherming (hierna Wnb) heeft per 1 januari 2017 de Boswet, Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 vervangen. De Wnb regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, bescherming van soorten en de bescherming van houtopstanden. In de voorliggende Natuurtoets wordt niet ingegaan op de bescherming van houtopstanden.

Naast bescherming vanuit de Wnb, zijn er ook gebieden die planologisch beschermd zijn. Het betreft het 'Natuurnetwerk Nederland' (hierna NNN). De bescherming van het NNN verloopt via het ruimtelijke ordeningsrecht (Barro, bestemmingsplannen) en niet via de natuurwetgeving.

2.2 Soortbescherming

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. Het gaat om de volgende drie categorieën:

1. soorten van de Vogelrichtlijn;
2. soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn;
3. 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora').

De verbodsbepalingen en ontheffingsgronden voor de eerste twee categorieën komen rechtstreeks uit de Vogel- en Habitatrichtlijn. De derde categorie vindt zijn oorsprong in de nationale wetgeving.

Soorten van de Vogelrichtlijn

Voor Vogelrichtlijnsoorten is het verboden om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, te beschadigen, te rapen of nesten van vogels weg te nemen. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen. Dit laatste verbod geldt niet voor een aantal vogelsoorten, indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding en het nest zelf zijn functionaliteit behoudt (zie artikel 3.1 in tekstkader in de bijlage).

Soorten van de Habitatrichtlijn

Voor soorten van artikel 3.5 (Habitatrichtlijn, Bern en Bonn) is het eveneens verboden om in het wild levende dieren en planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen, opzettelijk eieren van dieren te vernielen of te rapen. Voortplantings- of rustplaatsen mogen niet beschadigd of vernield worden. Daarnaast geldt er een verbod op om planten behorend bij artikel 3.5 te plukken, verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen. In tegenstelling tot de Vogelrichtlijnsoorten in artikel 3.1, mogen dieren behorend bij artikel 3.5 niet opzettelijk verstoord worden, ook niet als er geen wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding. Daarbij dient opgemerkt te worden dat een aantal vogelsoorten ook vallen onder artikel 3.5 en daarom niet verstoord mogen worden (zie ook tabel E in de bijlage).

Andere soorten

Naast de Europees aangewezen beschermde flora en fauna, is er in Nederland ook een Nationale soortenlijst gemaakt die niet gedekt wordt door de Vogel- en Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern of Verdrag van Bonn. Deze soorten zijn opgenomen in bijlage A en B van de Wnb, zie ook Bijlage tabel C en D van voorliggend rapport. Voor soorten in bijlage A geldt een verbod op opzettelijk doden of vangen van dieren, opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- of rustplaatsen van dieren. Voor soorten in bijlage B geldt een verbod op opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen en ontwortelen van planten. In tegenstelling tot artikel 3.1 en 3.5, is verstoring van deze soorten toegestaan.

Met betrekking tot de 'andere soorten' geldt er voor een deel van deze soorten een landelijke vrijstelling (zie Regeling Natuurbescherming, bijlage 13) voor handelingen en projecten genoemd in artikel 1.3, lid 1, onderdeel a (Besluit natuurbescherming). Hier valt het landelijk gastransportnet, bedoeld in artikel 1, eerste lid, onderdeel n van de Gaswet ook onder.

Indien bij het voornemen gestelde verboden in artikel 3.1, 3,5 of 3.10 worden overtreden, dient gewerkt te worden conform een gedragscode. Biedt een gedragscode geen oplossing, dan is het mogelijk om een ontheffing aan te vragen bij de RVO. De grond waarop een ontheffing mogelijk is, verschilt per categorie. Zie de Bijlage voor een uitgebreide toelichting.

2.3 Gebiedsbescherming

2.3.1 Natura 2000

Natura 2000-gebieden zijn natuurgebieden van groot internationaal belang. Deze gebieden zijn aangewezen onder de Europese Habitat- en / of Vogelrichtlijn. Voor de gebieden en de daarbij aangewezen soorten en habitattypen zijn instandhoudingsdoelstellingen opgesteld. Een activiteit mag niet leiden tot significant negatieve effecten op deze doelen of tot een aantasting van de natuurlijke kenmerken. Indien op voorhand significante effecten niet uitgesloten kunnen worden dient een Passende beoordeling opgesteld te worden.

2.3.2 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland is een stelsel van ecologisch hoogwaardige natuurgebieden; de Natura 2000-gebieden maken daar deel van uit. Naast de Natura 2000-gebieden bevat het NNN ook overige leefgebieden van soorten en – om isolatie te voorkomen - gebieden die een verbinding vormen tussen natuurgebieden. Het NNN is onderdeel van het actieve beleid om bedreigde dier- en plantensoorten in een gunstige staat van instandhouding te brengen. De natuurgebieden die behoren tot het NNN en hun functies worden planologisch beschermd, hier geldt het 'nee, tenzij'- principe. De planologische bescherming betekent in het kort dat geen nieuwe bestemmingen worden toegestaan die per saldo leiden tot een significante aantasting van de oppervlakte, de kwaliteit en de samenhang van het NNN. Hieraan wordt getoetst bij de verlening van een omgevingsvergunning op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).

2.4 Procedure

Als een project een kans op negatieve effecten op enig Natura 2000-gebied heeft, dient een vergunning beschermde gebieden aangevraagd te worden. Bij een overtreding van verbodsbepalingen uit de soortbescherming dient een ontheffing beschermde soorten

Natuurtoets

I.012521 GNIPA Nieuwe Pekela Veendam
projectnummer 420500
8 mei 2018 revisie 00
N.V. Nederlandse Gasunie

aangevraagd te worden bij het bevoegd gezag. Onder de Wet natuurbescherming is sprake van één rechtsdocument waarmee zowel vergunning (gebiedsbescherming) als ontheffing (soortbescherming) wordt verleend. Het bevoegd gezag is de provincie waar de activiteit (grotendeels) plaatsvindt. De aanvraag kan al dan niet gekoppeld aan de omgevingsvergunning, ingediend worden bij het gemeenteloket of rechtstreeks bij de provincie. Over de ontheffing/vergunning wordt binnen 13 weken na ontvangst beslist. Bevoegd gezag kan de beslissingstermijn eenmaal verlengen met 7 weken.

3 Methodiek

Dit hoofdstuk beschrijft de methodiek die gehanteerd wordt tijdens het bureauonderzoek ([paragraaf 3.2](#)) en gedurende het terreinbezoek ([paragraaf 3.3](#)) van voorliggende Natuurtoets. In [paragraaf 3.4](#) wordt aangeduid hoe deze gegevens leiden tot een conclusie.

3.1 Algemeen

Het onderzoek naar het voorkomen van beschermde soorten en ligging van beschermde gebieden is opgebouwd uit twee onderdelen:

1. Bureaustudie naar waarnemingen van beschermde soorten uit het (recente) verleden en ligging van beschermde gebieden in de invloedssfeer van het project;
2. Terreinbezoek naar de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten.

3.2 Bureauonderzoek

Afbakening beschermde soorten

In het bureauonderzoek wordt specifiek gekeken naar soorten uit de Vogelrichtlijn (artikel 3.1), soorten van de Habitatrichtlijn (artikel 3.5) en 'andere' beschermde soorten (artikel 3.10). Voorgenoemde soorten zijn in Nederland zeldzaam of hebben een Europese bescherming (Habitatrichtlijn bijlage IV-soorten, bijlage II Verdrag van Bern en bijlage I Verdrag van Bonn) en moeten worden getoetst op voorkomen en het projecteffect. Treden effecten op, of worden verbodsbepalingen overtreden, dan zijn er maatregelen nodig om deze effecten te voorkomen, verzachten of te compenseren om te voldoen aan de Wnb.

'Andere' beschermde soorten die zijn opgenomen in provinciale vrijstellingen (zie tabel C en D in de bijlage) zijn niet meegenomen in deze toetsing. Deze soorten zijn zodanig algemeen in de provincie dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt met het voorliggende project. Wel geldt de algemene zorgplicht. Door rekening te houden met de kwetsbare seizoenen van deze soorten, wordt voldoende aan de zorgplicht voldaan en kan de gunstige staat van instandhouding worden gegarandeerd.

Bij de toetsing wordt gewerkt met de "Aangepaste lijst met jaarrond beschermde nesten" (LNV, 2009). Dit is een lijst met vogelsoorten waarvan het nest ook buiten de broedperiode beschermd is, omdat deze soorten jaarlijks gebruik maken van dit nest of omdat deze buiten de broedperiode een belangrijke functie heeft als slaapplek. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen jaarrond beschermde nesten (categorie 1t/m4) en mogelijk jaarrond beschermde nesten (categorie 5).

Bronnen

Om een beeld te krijgen van de verspreiding en (mogelijk) voorkomen van beschermde soorten in en rond het projectgebied, wordt de Nationale Databank Flora en Fauna (NDF) geraadpleegd. Hierbij wordt nagegaan of er in de periode 2012-2017 beschermde soorten zijn aangetroffen in of nabij het projectgebied. Daarnaast worden indien relevant ook regionale bronnen en atlanten gebruikt. Deze atlanten maken veelal gebruik van atlasblokken (5 x 5 kilometer). De soortgegevens hebben daarom betrekking op de regio en niet specifiek op het projectgebied. Aan de hand van de resultaten van de bureaustudie wordt een inschatting gemaakt of de betreffende soorten in het projectgebied voor zouden kunnen komen.

Naast de bronnen met soortinformatie, is voor het bepalen van de ligging van beschermde gebieden gebruik gemaakt van de gebiedendatabase op de website van het Ministerie van EZ of provinciale digitale atlassen. Om inzicht te krijgen in de ligging van het projectgebied t.o.v. van het NNN is de provinciale website geraadpleegd.

3.3 Terreinbezoek

Naar aanleiding van de uitkomsten van voorgenoemde bureaustudie is middels een terreinbezoek bepaald in hoeverre de aanwezigheid van beschermde soorten aannemelijk gesteld kan worden op basis van aanwezig geschikt habitat. Naast directe waarnemingen kan dan aan de hand van de aangetroffen biotopen een beeld worden geschetst van de verwachte aanwezige beschermde soorten. Dit is noodzakelijk omdat enkele seizoensgebonden soorten flora en fauna mogelijk niet kunnen worden waargenomen. Aan de hand van het aangetroffen biotoop en habitatvoorkeur(en) kunnen echter wel indicaties worden gegeven van het mogelijk voorkomen van deze soorten op de locatie. Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopenonderzoek). Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten opgetekend.

Op 20 december 2017 is vanaf circa 8:30 een terreinbezoek uitgevoerd door een deskundig ecooloog van Antea Group bij bewolkt weer met een temperatuur van circa 7 C° (www.buienradar.nl). Tijdens het terreinbezoek is het projectgebied te voet belopen en zijn de watergangen bemonsterd met een RAVON visnet. Bomen zijn met een verrekijker geïnspecteerd op holen en jaarrond beschermde nesten.

3.4 Effectbeoordeling en advies vervolgtraject

Aan de hand van de bevindingen uit het bureauonderzoek en de resultaten van het verkennend terreinbezoek kan worden bepaald of een vervolgonderzoek nodig is om beschermde soorten uit te sluiten en om te bepalen wat de effecten zijn. Tevens kan worden geadviseerd over de te volgen procedure inzake de natuurwetgeving.

4 Resultaten

In [paragraaf 4.1](#) wordt allereerst een gebiedsbeschrijving van het projectgebied gegeven. Vervolgens wordt in [paragraaf 4.2](#) in gegaan op de resultaten van de in het gebied aanwezig of verwachte beschermde soorten (uiteenzetting van de resultaten van de bureaustudie en het terreinbezoek), waarna in [paragraaf 4.3](#) de ligging van gebieden beschermd in het kader van de Wet natuurbescherming en het NNN in de omgeving van het projectgebied aangegeven wordt.

4.1 Gebiedsbeschrijving

Modificatie 1

Het projectgebied ligt ten noorden van de Provinciale weg (N366) en ten oosten van de parkeerplaats van tankstation Total Express te Nieuwe Pekela (gemeente Pekela, provincie Groningen). Het projectgebied is onderhevig aan verkeerslawaaï van de autoweg N366. Het projectgebied bestaat uit de wegberm van de N366, aangrenzende delen met intensief agrarisch grasland en een tweetal watergangen.

De wegberm bestaat uit diverse grassen en enkele andere plantensoorten (scherpe boterbloem, smalle weegbree, duizendblad). Verspreid in de berm staan enkele bomen (zomereik, esdoorn). De berm en het intensief agrarisch grasland wordt gescheiden door een watergang van circa 2,5 meter breed. Ten tijde van het veldbezoek waren resten van grote lisdodde, egelskop en rietvegetatie aanwezig in de watergang. Tussen de agrarische percelen ligt een recentelijk geschoonde watergang van circa 8 meter breed. De waterkolom van deze watergang was ten tijde van het veldbezoek volledig begroeid met waterpest en hoornblad.

Modificatie 2

Het projectgebied ligt op de grens van de bebouwde kom en het industriegebied ten oosten van de Spoorweg en ten westen van de Van Stolbergweg te Veendam (gemeente Veendam, provincie Groningen). Het projectgebied is onderhevig aan verkeerslawaaï afkomstig van de omliggend wegen en het aangrenzende treinstation. Het projectgebied bestaat uit een (verlicht) parkeerterrein rondom een stenen gebouwtje. Dit stenen gebouwtje is omringd met een hekwerk van circa 2 meter hoog.

Het parkeerterrein is geheel verhard en wordt omringd door intensief onderhouden grasvegetatie (diverse grassen en mossen, smalle weegbree, grote weegbree, duizendblad). De oostzijde van het projectgebied grenst aan een hekwerk van circa 2 meter hoog. Langs dit hekwerk staan diverse struiken en bomen (opslag). Ten zuiden van het projectgebied ligt een

(gedeeltelijk) geasfalteerd braakliggend terrein dat gedeeltelijk wordt omringd door jonge opslag. Ten tijde van het terreinbezoek stond dit terrein onder water (10-20 cm).

Modificatie 3

Het projectgebied van modificatie 3 ligt ten noorden van de Ommelanderswijk (weg) te Veendam (gemeente Veendam, Groningen). Het projectgebied ligt aan de rand van het akkerland, grenzend aan een fietspad. Het fietspad wordt van de Ommelanderswijk (weg) gescheiden door een lage heg. In de berm aan de noordzijde van de Ommelanderswijk (weg) staan diverse bomen (o.a. els, berk).

4.2 Beschermde soorten

4.2.1 Resultaten bureauonderzoek

Uit de recente verspreidingsinformatie blijkt dat in of nabij de projectlocaties in het verleden diverse beschermde soorten zijn waargenomen (binnen een straal van 2,5 kilometer). Dit betreft soorten genoemd in Habitatrichtlijn (bijlage IV onderdeel a en b) of niet-vrijgestelde 'andere soorten' uit bijlage I (onderdeel a en b) van de Wet natuurbescherming. De soorten zijn weergegeven in tabel 4.1.

Tabel 4.1. Overzicht waargenomen beschermde soorten (Habitatrichtlijn (HR), lijsten A en B behorende bij artikel 3.10) en vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest aangegeven met een 'X', in de directe omgeving van het projectgebied (2,5 kilometer; NDFF, 2012-2017). Deze informatie is (deels) afkomstig uit de NDFF (5-12-2017) en mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

Soortgroep	Soort	JRB	HR	A/B
Vogels met een jaarrond beschermd nest (categorie 1t/m4)*	Boomvalk	X		
	Buizerd	X		
	Gierzwaluw	X		
	Havik	X		
	Huisemus	X		
	Kerkuil	X		
	Ooievaar	X		
	Ransuil	X		
	Roek	X		
	Sperwer	X		
Zoogdieren	Eekhoorn			X
	Steenmarter			X
	Verskillende vleermuizen**		X	
Reptielen	Niet waargenomen			
Amfibieën	Niet waargenomen			
Insecten - Dagvlinders	Niet waargenomen			
Insecten - Kevers	Niet waargenomen			
Insecten - Libellen	Groene glazenmaker		X	
Planten	Niet waargenomen			
Vissen	Niet waargenomen			

*Categorie 5: de afweging of er sprake is van een jaarrond beschermd nest uit categorie 5 wordt gemaakt bij de beschrijving van de resultaten van het terreinbezoek (paragraaf 4.2.2).

** Vleermuizen: gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger.

Op basis van de verspreidingsgegevens van een soort, in combinatie met kennis van de terreingeschiktheid voor deze soorten, is vervolgens nagegaan of het projectgebied een functie vervult voor (onder andere) deze soorten en of effecten aan de orde zijn. De bevindingen worden in paragraaf 4.2.2 uiteengezet.

4.2.2 Resultaten terreinbezoek - ecologische bevindingen

Op basis van het bureauonderzoek en het terreinbezoek wordt per soortgroep ingegaan op de eventuele (kans op) aanwezigheid van beschermde soorten in het projectgebied.

Aangezien het projectgebied een beperkte omvang heeft, gedeeltelijk verhard en gecultiveerd is, niet aansluit op grote natuur(lijke)gebieden, in een verstoorde omgeving ligt en het verspreidingsgebied van een aantal soorten niet tot aan Nieuwe Pekela/Veendam loopt, zijn niet alle biotoop-kritische (sub)soortgroepen relevant. Zo zijn er onder andere op basis van het terreinbezoek geen effecten (overtredingen van verbodsbepalingen uit de Wnb) aan de orde op de beschermde (sub)soortgroepen: reptielen, amfibieën, vissen, dagvlinders, flora en overige soortgroepen (kevers, kreeftachtigen, weekdieren, mieren en slakken). Er is voor deze

soort(groep)en geen essentieel leefgebied in het projectgebied. Effecten zijn op voorhand uitgesloten.

De andere soortgroepen worden hierna beschreven: vogels, zoogdieren en libellen.

Vogels

Soorten met jaarrond beschermd nest (categorie 1 t/m 4)

Tijdens het terreinbezoek zijn enkele overvliegende roeken waargenomen. Nesten van deze soort zijn niet waargenomen bij de verschillende modificaties. De aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van de roek kan worden uitgesloten.

Ook van andere soorten met een jaarrond beschermd nest zijn tijdens het terreinbezoek geen nesten waargenomen in het projectgebied of directe omgeving. De aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van de boomvalk, buizerd, gierzwaluw, havik, huismus, kerkuil, ooievaar ransuil, roek en sperwer kan worden uitgesloten.

Soorten met mogelijk een jaarrond beschermd nest (categorie 5)

Daarnaast zijn er categorie 5-vogelsoorten, waarvan de nesten alleen jaarrond zijn beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Dit laatste is op het projectgebied niet van toepassing. Er zijn geen categorie 5 soorten te verwachten die zeldzaam zijn in de omgeving of onvoldoende nestgelegenheden hebben in de omgeving. Derhalve zijn er geen zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden die jaarronde bescherming rechtvaardigen.

Algemene vogelsoorten (artikel 3.1 en 3.5)

Tijdens het terreinbezoek zijn er enkele algemene vogelsoorten waargenomen (o.a. merel, koolmees, nijlgans). Bij modificatie 1 bieden de bomen langs de weg, het agrarisch grasland en de oeverbegroeiing nestgelegenheid voor algemene vogelsoorten. Bij modificatie 2 biedt de opslag nestgelegenheid voor algemene vogelsoorten. Bij modificatie 3 bieden de bomen nabij het projectgebied, het akkerland en de lage heg nestgelegenheid voor algemene vogelsoorten. Aanwezigheid van deze soorten kan niet worden uitgesloten.

Zoogdieren

Vleermuizen

Bij het kappen van vooral oudere bomen dient te allen tijde rekening te worden gehouden met de mogelijke aanwezigheid van vleermuizen. Gebouwbewonende vleermuizen (gewone dwergvleermuis, laatvlieger) verblijven met name in spouwmuren, onder dakbetimmering, achter boeiborden of op zolders. Boombewonende vleermuizen verblijven in gaten, holen of scheuren van voornamelijk grote bomen. Van sommige vleermuissoorten (gewone grootoorvleermuis) bevindt de verblijfplaats zich zowel in gebouwen als in bomen.

Alleen bij modificatie 2 is in de directe omgeving bebouwing aanwezig. Deze bebouwing wordt niet verwijderd. Effecten op rust- en verblijfplaatsen van gebouwbewonende soorten zijn dan ook uitgesloten.

Alleen bij modificatie 1 worden mogelijk enkele bomen verwijderd. Tijdens het terreinbezoek zijn de bomen op deze locatie geïnspecteerd op de aanwezigheid van holtes en kieren. De bomen in de berm blijken op voorhand al niet geschikt te zijn vanwege de jonge leeftijd en de smalle stamdiameter. Bij de enkele oudere bomen (ten noorden van het tankstation) zijn geen holtes of kieren waargenomen tijdens het terreinbezoek. Gezien de afwezigheid van holtes en kieren in deze bomen wordt de aanwezigheid van vaste rust- of verblijfplaatsen van boombewonende

soorten uitgesloten. Bij de overige modificaties worden geen bomen of bebouwing verwijderd. Effecten op rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen zijn daarom uitgesloten.

Het gebied rondom alle modificaties is wel geschikt foerageergebied voor vleermuizen. Gevolgen van het project op vleermuizen wordt in Hoofdstuk 5 behandeld.

Overige (land)zoogdieren

Eekhoorn

Eekhoorns komen voor in loofbos, naaldbos of gemengd bos maar ook in tuinen, parken en houtwallen in de buurt van bos. Mits er voldoende voedsel beschikbaar is, komen ze ook in bebouwd gebied. Hun voorkeur gaat uit naar ouder bos (naaldbomen ouder dan 20 jaar en loofbomen ouder dan 40-80 jaar) omdat daar meer voedsel en nestgelegenheid is (zoogdierverseniging.nl). Waarnemingen van de eekhoorn in de omgeving van de modificaties zijn met name bekend in het bosrijke gebied ten westen van Veendam (NDFF, 2017). Tijdens het terreinbezoek zijn geen individuen of nesten van de eekhoorn waargenomen. Het biotoop bij de modificaties is gezien de weinig en jonge bomen niet geschikt als biotoop voor de eekhoorn. De projectlocaties vormen zeker geen essentieel onderdeel van het leefgebied van de eekhoorn.

Steenmarter

De steenmarter komt vooral voor in parklandschap, maar ook in volkomen bosloze gebieden, steengroeven en rotsige hellingen. Hij is vooral te vinden in de nabijheid van dorpen en boerderijen en tegenwoordig zelfs in grote steden (zoogdierverseniging.nl). Waarnemingen van de steenmarter in de omgeving van de modificaties bevinden zich met name in het bebouwd gebied van Veendam en Oude Pekela (NDFF, 2017). Tijdens het terreinbezoek zijn geen sporen van de steenmarter waargenomen. Bij de modificaties ontbreekt geschikt biotoop voor de aanwezigheid van vaste rust- of verblijfplaatsen. De aanwezigheid van rust- of verblijfplaatsen van de steenmarter bij de verschillende modificaties kan worden uitgesloten. Mogelijk zijn de verschillende locaties wel onderdeel van het foerageergebied van de steenmarter.

Libellen

Groene glazenmaker

Het voorkomen van de groene glazenmaker is verbonden aan de aanwezigheid van krabbescheervelden. Deze moeten van voldoende omvang zijn, dan wel moeten meerdere kleine veldjes in een mozaïek patroon verspreid in het water liggen (Dutmer, 2017). Waarnemingen van de groene glazenmaker in de omgeving van de modificaties zijn met name bekend in Veendam. Eén enkele waarneming is bekend bij de deellocatie aan de Parallelweg te Nieuwe Pekela. Dit betrof een eieren afzettend exemplaar (NDFF, 2017). Tijdens het terreinbezoek is in deze watergang steekproefsgewijs geschept met een schepnet. Hierbij is geen krabbescheer waargenomen. Wel zijn diverse libellenlarven waargenomen. Gezien de periode waarin het terreinbezoek plaatsvindt kan de aanwezigheid van krabbescheer bij modificatie 1 niet met zekerheid worden uitgesloten, evenals de aanwezigheid van de groene glazenmaker.

De aanwezigheid van krabbescheer, evenals de aanwezigheid van de groene glazenmaker kan bij de overige modificaties worden uitgesloten.

4.2.3 Samenvatting beschermde soorten

Uit het terreinbezoek is gebleken dat de soorten weergegeven in tabel 4.2 en die een beschermde status hebben in de Wet natuurbescherming mogelijk voor kunnen komen in het projectgebied. In hoofdstuk 5 wordt nader op deze soorten in gegaan.

Tabel 4.2. Mogelijk aanwezige beschermde soorten in het projectgebied.

Soortgroep	Soort	Beschermings- regime	Aanwezigheid	Toelichting
Vogels	Algemene broedvogels	Artikel 3.1 // Artikel 3.5	Mogelijk	De bomen, het agrarisch grasland, de oeverbegroeiing, jonge opslag, het akkerland en de lage heg bieden nestgelegenheid
Zoogdieren	Diverse vleermuissoorten	Artikel 3.5	Mogelijk	Mogelijk foerageergebied
	Steenmarter	Artikel 3.10	Mogelijk	Mogelijk foerageergebied
Libellen	Groene glazenmaker	Artikel 3.5	Mogelijk	Mogelijk voortplantingsgebied in watergang nabij modificatie 1.

4.3 Beschermde gebieden

Natura 2000-gebieden

Het projectgebied ligt niet in beschermd gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is het Zuidlaardermeergebied. Dit gebied is aangewezen op basis van de Vogelrichtlijn. Het Zuidlaardermeergebied ligt op circa 11 kilometer afstand ten westen van modificatie 2 (zie figuur 4.2).

Figuur 4.2. Ligging Natura 2000-gebieden Drentsche Aa-gebied en Zuidlaardermeergebied ten opzichte van de modificaties (rode, blauw en gele ster). Bron: PDOKviewer, 2017.

Natuurnetwerk Nederland

In het projectgebied is geen NNN-gebied aanwezig. Het dichtstbijzijnde NNN-gebied is op circa 680 meter ten zuidoosten van deellocatie modificatie 2 gelegen.

Figuur 4.3. Overzicht van NNN-gebied (groen) in de nabije omgeving van de modificatielocaties (rode, blauw en gele ster). Bron: Kaartviewer Natuurbeheerplan 2018 provincie Groningen (<http://kaarten.provinciegroningen.nl/viewer/app/natuurbeheerplan2018>), 2017.

5 Toetsing

In [paragraaf 5.1](#) is de effectbepaling van het project gegeven. In [paragraaf 5.2](#) worden de werkzaamheden getoetst aan de soortenbescherming (Wnb). In [paragraaf 5.3](#) wordt het project getoetst aan het beschermingsregime van het NNN-gebied en de Wet natuurbescherming (Wnb).

Indien vervolgstappen aan de orde zijn is dit per (sub)paragraaf in een blauw tekstkader weergegeven.

5.1 Effectbepaling project

De volgende biotopen worden beïnvloed door het voornemen:

- Open ontgraving bij alle modificaties;
- Diverse watergangen worden gekruist / verstoord;
- Tijdelijk en gedeeltelijk dempen van watergangen (modificatie 1);
- Optische verstoring;
- Verstoring door licht, geluid en trilling.

Mogelijk worden nabij modificatie 1 enkele bomen gekapt.

5.2 Toetsing effect op beschermde soorten

Uit het terreinbezoek is gebleken dat het projectgebied een potentieel geschikt biotoop biedt voor vogels, zoogdieren en libellen (zie ook tabel 4.2). Om deze reden is er enkel op deze soortgroepen een potentieel effect aan de orde. De onderstaande effectbeoordeling richt zich alleen op deze soort(groep)en. Overige beschermde soorten zijn uitgesloten en ondervinden geen effect van het voornemen.

5.2.1 Vogels

Alle in gebruik zijnde nesten van vogelsoorten in Nederland zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming (artikel 3.1 en 3.5). Met de meeste broedvogels kan echter in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door (kap)werkzaamheden niet uit te voeren in de broedtijd (circa maart tot en met juli¹) en indien concrete broedgevallen aanwezig zijn. Op deze wijze (en wanneer de soorten uit artikel 3.5 kunnen uitwijken naar alternatief leefgebied) zijn geen belemmeringen vanuit de Wet Natuurbescherming aan de orde.

Zo kunnen in het projectgebied nesten gebouwd worden door algemeen voorkomende soorten in de bomen, het agrarisch grasland, de oeverbegroeiing, jonge opslag, het akkerland en de heg. Indien nesten aanwezig zijn mogen deze tijdens de broedperiode (en wanneer deze in gebruik zijn) niet verwijderd of verstoord worden.

Indien het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen om te werken dan dient het projectgebied (waar de werkzaamheden plaatsvinden) vóór het broedseizoen ongeschikt gemaakt te worden voor (broed)vogels. Door de aanwezige vegetatie te maaien en bomen/opslag te kappen wordt het projectgebied ongeschikt voor broedvogels. Vervolgens dient voor voldoende verstoring te worden gezorgd tot aan de start van de werkzaamheden.

¹ Voor het broedseizoen wordt in het kader van de wet geen standaardperiode gehanteerd. Het broedseizoen is afhankelijk van klimatologische omstandigheden; dit houdt in dat het seizoen eerder dan wel later van start kan gaan en eerder dan wel later kan eindigen. Van belang is of er broedgevallen aanwezig zijn.

Mocht dit niet mogelijk zijn dan dient vooraf aan de werkzaamheden het projectgebied gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van broedvogels door een erkend ecooloog. Indien vastgesteld wordt dat sprake is van actuele broedgevallen binnen het projectgebied dan worden locatie specifieke maatregelen voorgesteld en/of wordt het projectgebied niet vrijgegeven en dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden tot nadat het nest niet meer in gebruik is.

5.2.2 Zoogdieren

Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn (artikel 3.5)

Vleermuizen

Alle vleermuissoorten zijn beschermd en staan vermeld op bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn. Verwacht wordt dat de modificaties gebruikt worden als foerageergebied voor vleermuizen. De projectlocaties vormen gezien de geringe omvang naar verwachting geen essentieel foerageergebied (d.w.z. van essentieel belang voor de functionaliteit van de vaste rust- en verblijfplaatsen in de omgeving). In de omgeving is voldoende en alternatief foerageergebied aanwezig. De voorgenomen werkzaamheden zorgen ook niet voor een effect op mogelijke vliegroutes. Als gevolg van de werkzaamheden worden geen lijnvormige structuren doorbroken. Indien in de actieve periode van vleermuizen (circa april tot en met oktober) verlichting wordt gebruikt, dient deze zoveel als mogelijk te worden afgeschermd (geconcentreerd) zodat deze niet naar geleidingselementen in de omgeving schijnt. Dit betekent met name dat verlichting weggedraaid moet zijn van bomen en watergangen. Er zijn dan geen negatieve effecten aanwezig op foeragerende vleermuizen. In de omgeving is voldoende en alternatief foerageergebied aanwezig. Voor wat betreft vleermuizen zijn er geen belemmeringen ten aanzien van de Wet Natuurbescherming.

Beschermingsregime soorten Wet natuurbescherming (artikel 3.10)

Steenmarter

In de omgeving van de modificaties is de steenmarter voornamelijk waargenomen in het bebouwde gebied van Veendam en Oude Pekela (NDFF, 2017). Tijdens het terreinbezoek zijn geen sporen van de steenmarter waargenomen. Bij de modificaties ontbreekt geschikt biotoop voor rust- of verblijfplaatsen. De aanwezigheid van rust- of verblijfplaatsen van de steenmarter bij de verschillende modificaties kan worden uitgesloten. Mogelijk zijn de verschillende locaties wel onderdeel van het foerageergebied van de steenmarter. Als gevolg van de werkzaamheden zal een beperkt deel van het foerageergebied tijdelijk onaantrekkelijk worden voor de steenmarter. Deze effecten zijn echter tijdelijk van aard. Tevens is in de omgeving van de verschillenden modificaties voldoende (alternatief) foerageergebied aanwezig. Dit foerageergebied blijft beschikbaar/bereikbaar voor de steenmarter tijdens de werkzaamheden. Gesteld kan worden dat de functionele leefomgeving van de steenmarter behouden blijft. Er zijn geen negatieve effecten op de steenmarter als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden.

5.2.3 Libellen

Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn (artikel 3.5)

Groene glazenmaker

De groene glazenmaker is afhankelijk van de aanwezigheid van krabbescheer. In de brede watergang nabij modificatie 1 is in 2012 een eieren afzettend exemplaar van de groene glazenmaker waargenomen (NDFF, 2017). Tijdens het veldbezoek op 20 december 2017 zijn groene glazenmaker, noch krabbescheer waargenomen. De periode in het jaar is echter niet geschikt voor waarneming van deze soort. De aanwezigheid van krabbescheer, evenals de aanwezigheid van de groene glazenmaker bij modificatie 1 kan op basis van dit veldbezoek daarom niet worden uitgesloten.

De groene glazenmaker valt onder de bescherming van de Habitatrichtlijn. Als gevolg van de werkzaamheden kunnen vaste voortplantingsplaatsen (krabbescheer) van de groene glazenmaker worden beschadigd of vernield, individuen (larven) worden gedood en vindt er verstoring plaats.

In de winter is krabbescheer ondergedoken en ligt op de bodem van de watergang. Gezien het steile talud en de breedte van de watergang lag de bodem van de watergang buiten het bereik van het schepnet. De waarneming van een eierlegend vrouwtje in 2012 geeft echter aan dat er toentertijd een zekere hoeveelheid krabbescheer aanwezig was.

De aanwezigheid van krabbescheer is een absolute randvoorwaarde voor de aanwezigheid van de groene glazenmaker. Geadviseerd wordt om tijdens een terreinbezoek in het voorjaar/de zomer vast te stellen of krabbescheer aanwezig is. Indien er geen krabbescheer wordt aangetroffen in de watergang, worden er als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden geen verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming overtreden. Er zijn dan geen vervolgstappen nodig.

Nader onderzoek

Op 25 april 2018 is vanaf 14:30 een terreinbezoek uitgevoerd door een deskundig ecooloog van Antea Group bij bewolkt weer met een temperatuur van circa 11 C°. Tijdens dit terreinbezoek zijn de watergang nabij modificatie 1 geïnspecteerd op de aanwezigheid van krabbescheer.

Aangezien krabbescheer in de winter ondergedoken is en op de bodem van de watergang ligt, is ter vergelijking voorafgaand aan de terreininspectie van het projectgebied een watergang geïnspecteerd waar de aanwezigheid van krabbescheer in voorgaande jaren is vastgesteld. Krabbescheer was in deze watergang duidelijk zichtbaar rond het wateroppervlak (zie figuur 5.1, links).

Tijdens de inspectie van de watergang in het projectgebied is gebleken dat het water zeer helder was, met doorzicht bijna tot op de bodem. Bij deze inspectie is geen krabbescheer waargenomen (zie figuur 5.1, rechts). De aanwezigheid van krabbescheer in de te doorkruisen watergang nabij modificatie 1 kan worden uitgesloten. De aanwezigheid van de groene glazenmaker kan daarmee tevens worden uitgesloten. Als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden vinden er geen overtredingen van verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming met betrekking tot de groene glazenmaker plaats.

Figuur 5.1. Krabbescheer in watergang buiten projectgebied waar aanwezigheid reeds is vastgesteld in voorgaande jaren (links) en watergang in het projectgebied (rechts).

5.3 Effecten op beschermde gebieden

5.3.1 Effecten op Natura 2000-gebieden

Uit de bureaustudie blijkt dat op 11 kilometer afstand van het projectgebied het Natura 2000-gebied Zuidlaardermeergebied ligt. De projectlocaties hebben geen ecologische relatie met dit of een ander Natura 2000-gebied.

Het Zuidlaardermeergebied ligt buiten het invloedsgebied van het project wat betreft verdroging of geluid- en lichtverstrooiing. Vanwege de afstand, de geringe omvang van de ontwikkeling in het projectgebied, de ligging in het stedelijke gebied en daardoor de afscherming worden geen effecten op soorten, habitats van soorten of habitattypen in het Natura 2000-gebied verwacht. Er is geen effect op het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied en daarom is er geen aanleiding om te verwachten dat er op Natura 2000-gebieden op grotere afstand nog effecten zullen optreden. Een vervolgonderzoek vanuit de Wet natuurbescherming is niet aan de orde.

5.3.2 Effecten op het Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Voor wat betreft de NNN is bij directe aantasting sprake van vervolgstappen, waaronder compensatie. Er bevindt zich geen NNN binnen het projectgebied. Er is van directe aantasting van de NNN dan ook geen sprake. In de omgeving van modificatie 2 liggen wel NNN-gebieden. Negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van de NNN in de nabijheid van het project kunnen worden uitgesloten. De ontwikkeling in het projectgebied heeft geen effect op de directe omgeving van het projectgebied. Vanuit dit oogpunt zijn er voor NNN geen belemmeringen.

6 Bronnen

Dutmer, S. G. (2017, 25 juli). Krabbenscheer vegetaties in de Veenkoloniën als biotoop voor groene glazenmakers (*Aeshna viridis*) en nieuwe adviezen voor beheer van krabbenscheer (*Stratiotes aloides*) vegetaties. Geraadpleegd van <http://www.platformberendbotje.nl/pages/nieuweinzichten.html>

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde planten en dieren.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Augustus 2009.

Overig:

NDFF

www.ravon.nl

www.telmee.nl

www.zoogdiervereniging.nl

www.vlinderstichting.nl

Bijlage 1 Wettelijk kader

Bijlage 1 Wettelijk kader - Wet natuurbescherming

Soortbescherming

Een van de doelen van de Wet natuurbescherming is de bescherming van inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden toegebracht aan beschermde soorten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij' – principe). Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk. Hieronder wordt uitgelegd welke verbodsbepalingen gelden, welke vrijstellingen er gelden en op welke gronden ontheffingen kunnen worden aangevraagd.

Verbodsbepalingen soortbescherming

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die onder andere zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. In het tekstkader van deze Bijlage (zie volgende pagina) staan de wetsartikelen uitgeschreven. Het gaat om de volgende drie categorieën:

- soorten van de Vogelrichtlijn;
- soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn;
- 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora'), oftewel de Nationale soorten.

Voor alle soorten vallend onder bovenstaande beschermingsregimes geldt dat ze niet (opzettelijk) gedood en verstoord mogen worden, ook verblijfplaatsen mogen niet vernietigd worden. Bij Vogelrichtlijnsoorten is opgenomen dat verstoring is toegestaan indien de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende soort. Dit geldt echter niet voor Habitatrichtlijnsoorten, inclusief bijlage I en II Bern en bijlage I Bonn (zie Tabel A van deze Bijlage voor de vogelsoorten en Tabel B van deze bijlage voor een uiteenzetting van soorten niet zijnde vogels). Voor de 'andere soorten' geldt dat verstoring is toegestaan. Soorten die zijn opgenomen in bijlage A en B van de Wnb ('andere soorten') zijn opgenomen in tabel C en D van deze Bijlage.

Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming artikel 3.1, 3.5 en 3.10

Artikel 3.1 Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Artikel 3.5 Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Artikel 3.10 Beschermingsregime andere soorten

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.
2. Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:
 - a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
 - b. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
 - c. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omliggende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
 - d. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
 - e. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
 - f. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
 - g. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
 - h. in het algemeen belang.
3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

Tabel A. Vogels die vallen onder artikel 3.5 (Bern bijlage II, Bonn bijlage I) én in Nederland broeden.

Vogels		
Appelvink	Grote bonte specht	Purperreiger
Baardman	Grote gele kwikstaart	Putter
Beflijster	Grote karekiet	Ransuil
Bergeend	Grote stern	Rietgors
Bergfluit	Grote zilverreiger	Rietzanger
Bijeneter	Havik	Rode wouw
Blauwborst	Heggenmus	Roerdomp
Blauwe kiekendief	Hop	Roodborst
Boerenwaluw	Huiswaluw	Roodborsttapuit
Bontbekplevier	IJsvogel	Roodhalsfuut
Bonte strandloper	Kerkuil	Rouwkwikstaart
Bonte vliegenvanger	Klapekster	Sijs
Boomklever	Klein waterhoen	Slangenarend
Boomkruiper	Kleine barsijs	Slechtvalk
Boompieper	Kleine bonte specht	Smelleken
Boomvalk	Kleine karekiet	Snor
Bosrietzanger	Kleine plevier	Sperwer
Bosruiter	Kleine zilverreiger	Spotvogel
Bosuul	Kleinst waterhoen	Sprinkhaanzanger
Braamsluiper	Kluut	Steenuil
Brandgans	Kneu	Steltkluut
Bruine kiekendief	Koereiger	Strandplevier
Buizerd	Koolmees	Taigaboomkruiper
Casarca	Kortsnavelboomkruiper	Tapuit
Cetti's zanger	Kraanvogel	Tjiftjaf
Draaihals	Krekelzanger	Torenvalk
Duinpieper	Kruisbek	Tuinfluit
Dwergmeeuw	Kuifmees	Velduil
Dwergstern	Kwak	Visarend
Engelse kwikstaart	Kwartelkoning	Visdief
Europese kanarie	Lepelaar	Vuurgoudhaan
Fitis	Matkop	Wespendief
Fluiter	Middelste bonte specht	Wielewaal
Geelgors	Nachtegaal	Winterkoning
Gekraagde roodstaart	Nachtzwaluw	Witbandkruisbek
Gele kwikstaart	Noordse stern	Witte kwikstaart
Geoorde fuut	Oehoe	Witwangstern
Glanskop	Oeverloper	Woudaap
Goudhaan	Oeverpieper	Zeearend
Grasmus	Oeverzwaluw	Zwarte mees
Graspieper	Ooievaar	Zwarte ooievaar
Graszanger	Orpheusspotvogel	Zwarte roodstaart
Grauwe kiekendief	Paapje	Zwarte specht
Grauwe klauwier	Pestvogel	Zwarte stern
Grauwe vliegenvanger	Pimpelmees	Zwarte wouw
Griel	Poelruiter	Zwartkop
Groene specht	Porseleinhoen	Zwartkopmeeuw
Groenling		

Info tabel: Ingekorte lijst van de vogelsoorten van de Conventie van Bern bijlage II. Deze lijst is ingekort door alleen die vogels op te nemen die volgens de Atlas van de Nederlandse Broedvogels (Nederlandse Fauna serie deel 5 uit 2002) en de Avifauna van Limburg (uit 2006) in Nederland broeden. Dwaalgasten en overwinteraars zijn derhalve niet vermeld.

Tabel B. Soorten die vallen onder artikel 3.5 (Habitatrichtlijn bijlage IV, Bern bijlage II, Bonn bijlage I).

Soortgroep	Nederlandse naam	Soortgroep	Nederlandse naam
Amfibieën	boomkikker	Zoogdieren <i>landzoogdieren</i>	hamster
	geelbuikvuurpad		otter
	heikikker		bever
	kamsalamander		hazelmuis
	knoflookpad		lynx
	rugstreepad		noordse woelmuis
	vroedmeesterpad		wilde kat
	poelkikker	wolf	
Dagvlinders	moerasparelmoervlinder	Zoogdieren <i>vleermuizen</i>	baardvleermuis
	apollovlinder		bechsteins vleermuis
	boszandoog		bosvleermuis
	donker pimpernelblauwtje		brandts vleermuis
	grote vuurvlinder		franjestart
	pimpernelblauwtje		gewone grootoorvleermuis
	tijmblauwtje		grijze grootoorvleermuis
zilverstreephooibeestje	grote hoefijzerneus		
Haften	oeveraas		grote rosse vleermuis
kevers	brede geelrandwaterroofkever		ingekorven vleermuis
	gestreepte waterroofkever		kleine dwergvleermuis
	juchtleerkever		kleine hoefijzerneus
	vermiljoenkever		laatvlieger
Libellen	mercuurwaterjuffer		meervleermuis
	bronslibel	mopsvleermuis	
	gaffellibel	noordse vleermuis	
	gevlekte witsnuitlibel	rosse vleermuis	
	groene glazenmaker	ruige dwergvleermuis	
	noordse winterjuffer	tweekleurige vleermuis	
	oostelijke witsnuitlibel	vale vleermuis	
	rivierrombout	watervleermuis	
sierlijke witsnuitlibel	gewone dwergvleermuis		
Nachtvlinders	teunisbloempijlstaart	Zoogdieren <i>zeezoogdieren</i>	walrus
Reptielen	Dikkopschildpad, kemp's zee-schildpad, lederschildpad, soepschildpad		Bulrug, gewone vinvis bruinvis dwergpotvis
	gladde slang		gestreepte dolfijn, gewone dolfijn, gewone spitsdolfijn
Sporenplanten	geel schorpioenmos		grijze dolfijn
	tonghaarmuts		kleine zwaardwalvis
	kleine vlotvaren		narwal
Vissen	steur		orka
	houting		tuumelaar
Weekdieren	bataafse stroommossel		witflankdolfijn, witsnuitdolfijn
	platte schijfhoren		noordse vinvis, potvis
Zaadplanten	liggende raket		butskop
	drijvende waterweegbree		dwergvinvis
	groenknolorchis		griend
	kruiwend moerasscherm		spitsdolfijn van gray
	zomerschroeforchis		witte dolfijn

Tabel C. "Overige Soorten" onderdeel A behorend bij artikel 3.10, eerste lid, onderdeel a.

Zoogdieren	Waterspitsmuis Wezel** Wild zwijn Woelrat*	Donker pimpernelblauwtje Duinparelmoervlinder Gentiaanblauwtje Grote parelmoervlinder Grote vos Grote vuurvlinder Grote weerschijnvlinder Iepenpage Kleine heivlinder Kleine ijsvogelvlinder Kommavlinder Pimpernelblauwtje Sleedoorpage Spiegeldikkopje Veenbesblauwtje Veenbesparelmoervlinder Veenhooibeestje Veldparelmoervlinder Zilveren maan
Aardmuis*	Amfibieën	
Boommarter	Alpenwatersalamander	
Bosmuis*	Bruine kikker*	
Bunzing**	Gewone pad*	
Damhert	Kleine watersalamander*	
Das	Meerkikker*	
Dwergmuis*	Middelste groene kikker*	
Dwergspitsmuis*	Vinpoetsalamander	
Edelhert	Vuursalamander	
Eekhoorn	Reptielen	
Egel*	Adder	
Eikelmuis	Hazelworm	
Gewone bosspitsmuis*	Levendbarende hagedis	
Gewone zeehond	Ringslang	
Grote bosmuis	Vissen	Libellen
Grijze zeehond	Beekdonderpad	Beekkrombout
Haas*	Beekprik	Bosbeekjuffer
Hermelijn**	Elrits	Donkere waterjuffer
Huisspitsmuis*	Europese rivierkreeft	Gevlekte glanslibel
Konijn*	Gestippelde alver	Gewone bronlibel
Molmuis	Grote modderkruiper	Hoogveenglanslibel
Ondergrondse woelmuis*	Kwabaal	Kempense heidelibel
Ree*	Dagvlinders	Speerwaterjuffer
Rosse woelmuis*	Aardbeivlinder	Kevers
Steenmarter	Bosparelmoervlinder	Vliegend hert
Tweekleurige bosspitsmuis*	Bruin dikkopje	
Veldmuis*	Bruine eikenpage	
Veldspitsmuis		
Vos*		

Soorten met een asterisk (*) zijn opgenomen in de provinciale vrijstellingen. Soorten met een dubbele asterisk (**) zijn in alle provincies, behalve Noord-Holland en Noord-Brabant, vrijgesteld. In Limburg is daarnaast de molmuis vrijgesteld, in Friesland de steenmarter en in Noord-Brabant het wild zwijn.

Tabel D. "Overige Soorten" onderdeel B behorend bij artikel 3.10, eerste lid, onderdeel c.

Planten	Groene nachtorchis Groensteel Groot spiegelklokje Grote bosaardbei Grote leeuwenklauw Honingorchis Kalkboterbloem Kalketrip Karthuizeranjer Karwijselie Kleine ereprijs Kleine Schorseneer Kleine wolfsmelk Kluwenklokje Knollathyrus Knolspirea Korensla Kranskarwij Kruiptijm Lange zonnedauw Liggende ereprijs Moerasgamander Muurbloem Naakte lathyrus Naaldenkervel Pijlscheefkalk	Roggelelie Rood peperboompje Rozenkransje Ruw parelzaad Scherpkruid Schubvaren Schubzegge Smalle raai Spits havikskruid Steenbraam Stijve wolfsmelk Stofzaad Tengere distel Tengere veldmuur Trosgamander Veenbloembies Vliegenorchis Vroege ereprijs Wilde averuit Wilde ridderspoor Wilde weit Wolfskers Zandwolfsmelk Zinkviooltje Zweedse kornoelje
Akkerboterbloem		
Akkerdoornzaad		
Akkerogentroost		
Beklierde ogentroost		
Berggamander		
Bergnachtorchis		
Blaasvaren		
Blauw guichelheil		
Bokkenorchis		
Bosboterbloem		
Bosdravik		
Brave hendrik		
Brede wolfsmelk		
Breed wollegras		
Bruinrode wespenorchis		
Dennenorchis		
Dreps		
Echte gamander		
Franjementiaan		
Geelgroene wespenorchis		
Geplooide vrouwenmantel		
Getande veldsla		
Gevlekt zonneroosje		
Glad biggenkruid		
Gladde zegge		

Zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is in artikel 1.11 de zorgplicht opgenomen. In het tekstkader hieronder staat het wetsartikel uitgeschreven.

Artikel 1.11

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel
 - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevegd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

De zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren niet mogen worden uitgevoerd. Wanneer dergelijke handelingen toch uitgevoerd moeten worden, moeten maatregelen, voor zover dit in redelijkheid kan, worden genomen om de nadelige gevolgen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

Vrijstellingen

Onder bepaalde voorwaarden geldt een algemene vrijstelling of een ontheffingsplicht van de verbodsbepalingen in de Wnb. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling of ontheffing hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het onderzoeksgebied en de provincie waarin de activiteit plaatsvindt. Hiertoe worden verschillende beschermingsregimes onderscheiden.

Provinciale Vrijstelling Nationale soorten ('andere soorten').

Met betrekking tot de 'andere soorten' zijn per provincie beleidsregels opgesteld waarin voor een deel van deze soorten vrijstelling is verleend. Het Rijk heeft ook een vrijstelling gemaakt voor projecten die vallen onder hun bevoegdheid (projecten van nationaal belang). Zoals ook te herleiden is uit de tabel (tabellen A en B), hangt het per provincie af welke soort is vrijgesteld van de verbodsbepalingen in artikel 3.10, ook de grond waarvoor een vrijstelling geldt kan ook variëren tussen provincies..

Indien de Nationale soorten niet zijn vrijgesteld en daarmee het voornemen de gestelde verboden in artikel 3.10 overtreedt, dient een ontheffing aangevraagd te worden bij de provincie waarin het voornemen plaatsvindt.

Ontheffingen

Indien een soort niet onder een vrijstelling valt of niet gewerkt kan worden volgens een gedragscode, dient er een ontheffing te worden aangevraagd. Deze moet ingediend worden bij het bevoegd gezag. Dit is de provincie waarin de activiteit plaatsvindt.

Een ontheffingsaanvraag wordt getoetst aan drie criteria:

1. Er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
2. De activiteit leidt niet tot verslechtering van de staat van instandhouding; en
3. Er is sprake van een in de wet genoemd belang.

In tabel E worden de belangen waaronder een ontheffing kan worden aangevraagd, opgesomd. Let daarbij op dat er voor Nationale soorten ('andere soorten') meer ontheffingsgronden beschikbaar zijn dan voor de beschermde soorten onder artikel 3.1 en 3.5. Indien de activiteit bestaat uit een ruimtelijke inrichting of ontwikkeling zou alleen een ontheffing afgegeven kunnen worden voor Nationale soorten. Mochten desondanks soorten uit de Vogel- en/of Habitatrichtlijn, Bern en Bonn voorkomen bij ruimtelijke ontwikkelingen, dan kunnen mitigerende maatregelen worden opgesteld. Er kan dan voor de zekerheid een ontheffing worden aangevraagd om de mitigerende maatregelen goed te keuren.

Tabel E. Ontheffingsgronden waarop een ontheffing verleend mag worden per categorie (artikel 3.1, 3.5 en 3.10).

Ontheffingsgronden		Artikel 3.1	Artikel 3.5	Artikel 3.10
		Soorten van de Vogelrichtlijn	Soorten van de Habitatrichtlijn, Bonn & Bern	Andere soorten
1	Er bestaat geen andere bevredigende oplossing	X	X	X
2	Leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding	X	X	X
3	Opsomming van: volksgezondheid en openbare veiligheid	X	X	X
	veiligheid van luchtverkeer	X	Nee	X
	ter voorkoming van schade aan gewassen, vee, bossen, visserij	X	X	X
	ter bescherming van Flora en Fauna	X	X	X
	voor onderzoek, onderwijs, uitzetten en herinvoeren van soorten / teelt	X	X	X
	dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van sociale of economische aard en met inbegrip van voor milieuwezenlijke gunstige effecten	Nee	X	X
	ruimtelijke inrichting of ontwikkeling	Nee	Nee	X
schade en overlast, ter beperking omvang populatie, ter bestrijding van lijden en ziekte, bestendig beheer en onderhoud, algemeen belang	Nee	Nee	3.10 2a-g	

Procedure ontheffingsaanvraag

Voor Nationale soorten ('andere soorten') welke zijn opgenomen in de provinciale vrijstellingen geldt een vrijstelling. Dit betekent dat u geen ontheffing van de Wet natuurbescherming hoeft aan te vragen, maar u wel de zorgplicht moet nakomen. Voor Nationale soorten die niet zijn vrijgesteld, dient u een ontheffing beschermde soorten aan te vragen of te werken conform een gedragscode.

Voor soorten van de Vogel- en Habitatrichtlijn, Conventie van Bern en Conventie van Bonn geldt dat als u kunt werken volgens een goedgekeurde gedragscode er een vrijstelling geldt. U hoeft geen ontheffing beschermde soorten aan te vragen, maar u moet uw activiteiten aantoonbaar uitvoeren zoals in de gedragscode staat. Tevens blijft de zorgplicht gelden. Indien u niet kunt werken volgens een gedragscode, maar u kunt maatregelen nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), dan hoeft u ook geen ontheffing beschermde soorten aan te vragen. Wilt u zeker weten of uw mitigerende maatregelen voldoende zijn, en er inderdaad geen ontheffing nodig is? Vraag dan een ontheffing aan om uw maatregelen goed te keuren.

Indien u geen mitigerende maatregelen kunt nemen, dan dient een ontheffing te worden aangevraagd bij het bevoegd gezag. Voor de ontheffingsaanvraag is het noodzakelijk te weten welke soorten aanwezig zijn, zodat gerichte mitigerende maatregelen kunnen worden getroffen. Het bevoegd gezag zal, indien het akkoord is met het aangeleverde stappenplan waarin de aanpak voor mitigatie beschreven wordt, een zogenoemde 'verklaring van geen bedenkingen' (vvgb) afgeven. Daarmee zegt zij in feite dat een ontheffing niet noodzakelijk is wanneer men zich bij de uitvoering houdt aan het opgestelde stappenplan.

Overgangsrecht

In het Besluit natuurbescherming is opgenomen dat de ontheffingen afgegeven onder het oude recht, gelden als ontheffingen onder de Wet natuurbescherming. Daarbij blijven dezelfde voorschriften, beperkingen en voorwaarden gelden. Dit geldt eveneens voor omgevingsvergunningen en vvgb's.

Op het tijdstip van inwerkingtreding van de Wnb zullen de onafgeronde ontheffing aanvragen, ingediend vóór inwerkingtreding, conform de nieuwe wet worden behandeld. Ontheffing aanvragen van voor de inwerkingtreding zullen worden afgehandeld door RVO. Aanvragen die later ingediend worden zullen afgehandeld worden door de provincies (of het Rijk). De gedragscodes worden verlengd tot het moment van in werking treden van de Wet natuurbescherming en de nieuwe gedragscodes definitief zijn goedgekeurd.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

De nieuwe naam voor de ecologische hoofdstructuur (EHS), het natuurnetwerk Nederland (NNN). De term EHS werd in 1990 geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan (NBP) van het toenmalige ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV). In 2013 is het natuurbeleid gedecentraliseerd naar de provincies. In hetzelfde jaar hebben de twaalf provincies met de staatssecretaris van het ministerie van EZ definitieve afspraken gemaakt in het Natuurpact. In 2014 werd de term 'EHS' vervangen door 'NNN'.

Dit beleid blijkt noodzakelijk te zijn doordat de Nederlandse natuur steeds meer onder druk staat, bijvoorbeeld door huizenbouw, aanleg van wegen en industrie. Toch leeft bij veel Nederlanders de wens om natuurgebieden in de buurt te hebben. Natuur geeft rust en biedt ruimte voor recreatie.

De overheid heeft daarom extra geld uitgetrokken om de Nederlandse natuur te beschermen en verder te ontwikkelen. Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt het natuurnetwerk Nederland (NNN).

Het NNN is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. Het NNN kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur. Het NNN bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, reservaten, natuurontwikkelingsgebieden en zogenaamde robuuste verbindingen;
- landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheergebieden);
- grote wateren (zoals de kustzone van de Noordzee, het IJsselmeer en de Waddenzee).

Het NNN is een plan in uitvoering. De doelstelling van het Natuurpact is om 80.000 hectare nieuwe natuur in te richten vóór 2027.

Natura 2000-gebieden

In de Wnb zijn bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn verwerkt. De Europese richtlijnen verplichten de lidstaten gebieden aan te wijzen met speciale beschermingszones (de Natura 2000-gebieden). Het doel hiervan is om de aangewezen habitattypes en habitats van soorten in een gunstige staat van instandhouding te behouden of te herstellen.

De lidstaten moeten maatregelen treffen om de kwaliteit van deze habitats en habitats van soorten niet te laten verslechteren of te voorkomen dat er geen storende factoren optreden voor de soorten waarvoor de zones zijn aangewezen.

Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur, geldt een vergunningplicht. Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden. Meestal verlenen de provincies de vergunningen, maar soms doet het Ministerie van Economische Zaken dit.

Bestaand gebruik

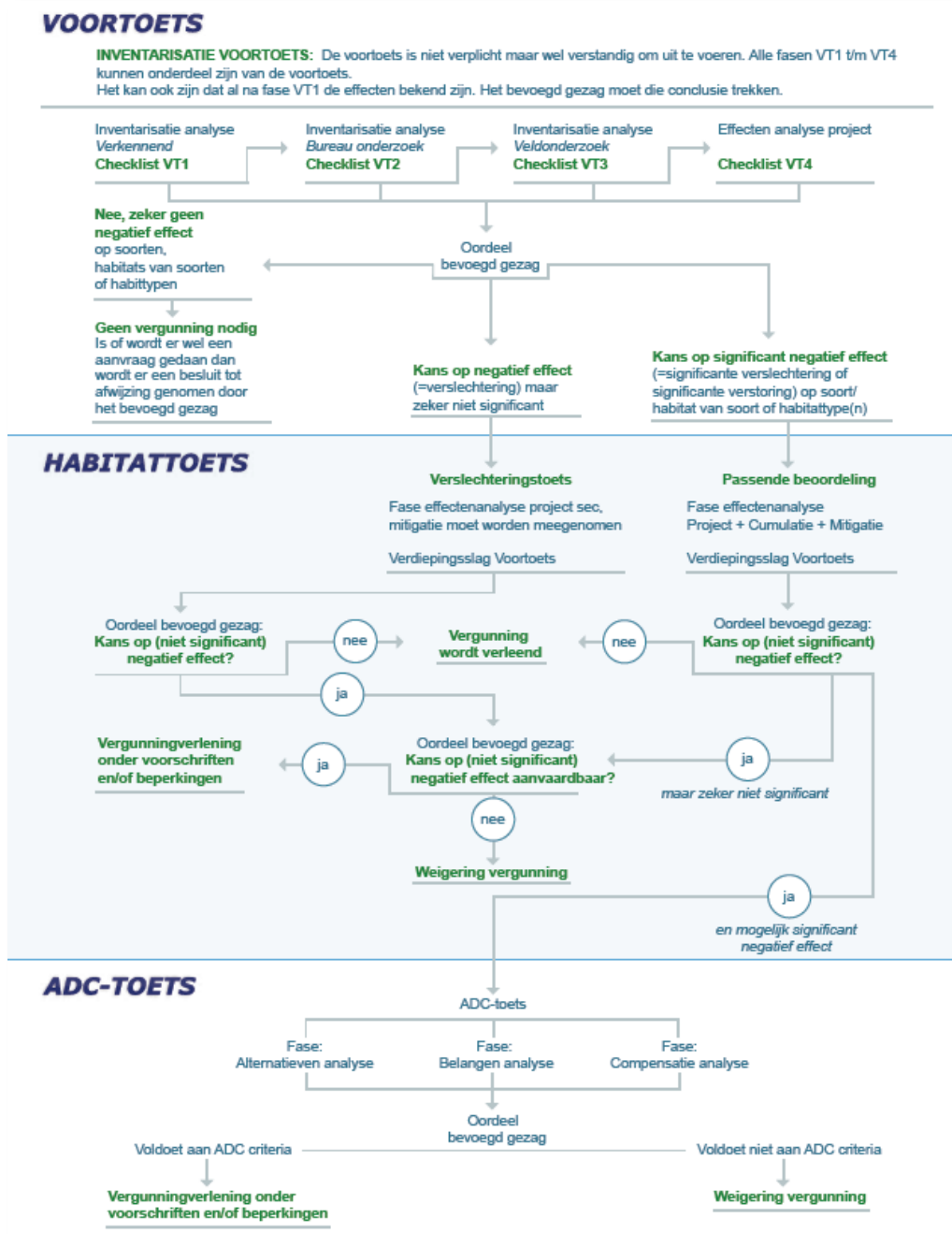
Voor handelingen die op 31 maart 2010 bekend waren bij het gevoegd gezag en die sinds deze datum niet meer in betekenende mate zijn gewijzigd is het niet meer noodzakelijk om een vergunning aan te vragen. Deze datum kan van een later tijdstip zijn indien een Natura 2000-gebied na 31 maart 2010 is aangewezen als beschermd gebied. Zie ook artikel 2.9 lid 2.

Overgangsrecht

In artikel 9.4 van de Wet natuurbescherming is opgenomen dat de vergunningen afgegeven onder het oude recht, gelden als vergunningen onder de Wet natuurbescherming. Daarbij blijven dezelfde voorschriften gelden. Dit geldt eveneens voor omgevingsvergunningen en vvgb's.

Het volgende schema toont de vergunningprocedure in het kader van de Natuurbeschermingswet. Een Voortoets geeft aan of er wel of geen (negatieve) negatieve effecten zijn te verwachten. Zijn er geen negatieve effecten te verwachten, dan hoeft er geen vergunning beschermde gebieden aangevraagd te worden. Indien er kans is op negatieve

effecten, kan een habitattoet een verdiepingsslag geven om aan te tonen hoe groot deze negatieve effecten zijn. Mocht er kans zijn op significant negatieve effecten, is het mogelijk om een ADC-toets uit te voeren. Wordt er voldaan aan de eisen, dan kan er een vergunning worden afgegeven met voorschriften en beperkingen.

Over Antea Group

Van stad tot land, van water tot lucht; de adviseurs en ingenieurs van Antea Group dragen in Nederland sinds jaar en dag bij aan onze leefomgeving. We ontwerpen bruggen en wegen, realiseren woonwijken en waterwerken. Maar we zijn ook betrokken bij thema's zoals milieu, veiligheid, assetmanagement en energie. Onder de naam Oranjewoud groeiden we uit tot een allround en onafhankelijk partner voor bedrijfsleven en overheden. Als Antea Group zetten we deze expertise ook mondiaal in. Door hoogwaardige kennis te combineren met een pragmatische aanpak maken we oplossingen haalbaar én uitvoerbaar. Doelgericht, met oog voor duurzaamheid. Op deze manier anticiperen we op de vragen van vandaag en de oplossingen van de toekomst. Al meer dan 60 jaar.

Contactgegevens

Tolhuisweg 57
8443 DV HEERENVEEN
Postbus 24
8440 AA HEERENVEEN

www.anteagroup.nl

Copyright © 2016

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.